

Holmestrand Rotary 2020 - referat fra møtet 06.oktober 2020

Tema: Alf Johan Svele om økonomi – status – fremtid for kommunen

Sted: Langgaten 47

Referent: Selma Hadzic

Presidenten åpnet møtet og ønsket 35 medlemmer velkommen til kveldens møte før hun ga ordet til Torstein Sagen, som kort introduserte kveldens foredragsholder Alf Johan Svele.

Kommunesammenslåing, ulik kommunekultur og hvordan dette har påvirket budsjett for 2020

Alf Johan innledet foredraget ved å fortelle om hvordan sammenslåingen i to omganger, først med Hof kommune i 2018 og med Sande kommune i 2020, har påvirket kommuneøkonomien. Svele sier at Hof hadde sine utfordringer, men Sandes dårlige økonomi skapte mye debatt før sammenslåingen (i flere omganger) og resulterte i at fylkesmannen har måtte inn for å analysere økonomien i kommunen. I analysen ble det påpekt at investeringene må utsettes og at kutt i drift og tilbud er nødvendig. Eiendomsskatt ble også nevnt.

Svele mener at det handler mye om kommunekultur man har hatt i de tre tidligere kommuner.

Han nevner at det er mange eksempler på dette:

- Løypekjøring i tidligere Holmestrand koster kommunen 130 000 kroner i året (mye dugnad i tillegg). I tidligere Sande kommune er dette satt bort til privat aktør og koster årlig 360 000 kroner.
- Vedlikehold av kunstgressbanen i Botne har ingen kostnader. I Sande er det kommunalt ansatte som vedlikeholder banen fra mandag til fredag hele året.
- Det er et politisk vedtak i Sande at det alltid skal være en voksen i Sande hallen når det foregår aktiviteter der. Dette koster 200 000 kroner i året. I Holmestrand er det ingen utgifter knyttet til dette.

Disse små eksemplene illustrerer hvordan kulturforskjellene kan føre til at det blir et merbehov på en halv million i utgifter for kommunen.

Det første budsjettet i den nye kommunen ble lagt frem i oktober 2019. Alf Johan sier at regnskapet for 2020 ikke finnes per dags dato. Det er også innført innkjøpsstopp i kommunen, samtidig som man bruker konsulenttjenester masse. Svele er bekymret for uoversiktlig styring. For eksempel la administrasjonen forslag i budsjettet for 2020 om betalte spisepauser for alle ansatte i Holmestrand kommune (ulik praksis i Sande og Holmestrand). Betalte spisepauser ble innført i den nye kommunen fra 01. 01. 2020. Kommunedirektøren tror at dette vil sannsynligvis koste kommunen 8,5 millioner kroner. Svele mener at dette vil nok koste kommunen 12 millioner. I tillegg vil det resultere i at det er behov for flere ansatte.

Behov for strukturendringer for å avhjelpe kommuneøkonomien

Svele forteller at han i sin første periode som ordfører så at det var behov for strukturendringer for å avhjelpe kommuneøkonomien. To skoler og et eldresenter ble lagt ned. Disse tiltakene bedret driftsbalansen. Svele mener videre at strukturendringene i nye Holmestrand kommune er også nødvendige. Slik for eksempel skolestruktur er nå vil ikke dette føre til å bedre økonomi. Svele vet at dette er vanskelige prosesser da mye av dette handler også om følelser, identitet, historie, prestisje og valgløfter.

Barnehagestruktur i nye Holmestrand kommune er sammensatt, men noe bedre ennå skolestruktur mener Svele. Det er overkapasitet i gamle Hof kommune når det gjelder

barnehageplasser. I Sande er det behov for flere plasser mot nord. Hvis man skulle gjort noen endringer i Holmestrand så er det kanskje lurt å bygge en stor barnehage i Botne skolekretsen og legge ned Knutseskogen barnehage.

Når det gjelder skolestruktur så er sentrum skolen i Sande blitt et prestisje prosjekt. Svele redegjør at det er faktisk overkapasitet i skolestruktur i Sande i dag på ca. 730 elever. Han mener at også statistikken fra SSB viser at det ikke behov for flere plasser (færre barnefødsler), samt at i sentrum av Sande som i Holmestrand bor det færre barnefamilier.

Utredning av en videregående skole i sentrum er det også behov mener Svele. Han er bekymret at strukturen slik den er nå vil føre til at det ikke blir noen videregående skole i Holmestrand på sikt.

I Helse og omsorg sektor er det også behov for omorganisering.

Hvordan er så status per nå. Kommunedirektør fortalte på økonomiseminæret at der er behov for innsparing på ca. 54 millioner. Diskusjoner i ettertid har ikke ført til noe avklaring/bedring. Svele mener at det er behov for innsparinger på 113 millioner for å få budsjett i balanse. Spørsmålet fra salen er om innføring av eiendomsskatten kan hjelpe? Nei, mener Svele, da innføring av eiendomsskatten vil resultere i at kommunen får inntekter på kun 65 millioner.

Svele mener at Holmestrand kommune må tenke kreativt. Og tilføyer på slutten at han er spent på om dette vil føre til at Holmestrand kommune havner i ROBEK.

Fylkesvei 900

Prosjektet omfatter en strekning på ca. 735 meter fra krysset Rådhusgaten, Kirkegaten i nord til krysset Skolegaten og Bilet i sør. Dette prosjektet har tatt lang tid og det kommer trulig til å ta noen år til.

I 2012 ble Holmestrand tunnelen stengt fordi den skulle brukes som adkomst for anleggstrafikken til den nye jernbanetunnelen. Sekundær fv. 900 skulle da ut fra planene bygges i 2020. Prosjektet har stoppet opp på grunn av dårlige grunnforhold samt usikkerhet på hva dette ville koste. Alf Johan kunne fortelle at opprinnelig sum var 150 millioner. For å finne det ut har Statens vegvesen Region sør i to omganger brukt konsulenter for å utrede hva den ny fv. 900 Holmestrand sentrum vil koste.

Tilbakemelding fra konsulentene på hva kostnadssprekken vil være har vært sprikende. Den ene konsulenten har kommet frem til at det vil utgjøre 100 millioner kroner og den andre mener at det vil utgjøre 50 millioner. Alf Johan kunne fortelle at Statens vegvesen Region sør har nå landet på at kostnadssprekken vil være på 85 millioner.

Alf Johan mener at det er kjempeviktig at vi får denne veien både for den veksten som vil komme i Holmestrand, men også for hele by og – handelsutvikling. Det viktigste akkurat nå er å få svar på hvordan prosessen igjen kan få fremdrift. Videre forteller han at NHO Vestfold har også engasjert seg i debatten og vil bruke sine kanaler til påvirkning. Svele mener også at Elin G. Weggesrud jobber bra mot det politiske miljøet i fylkeskommunen.

Alf Johan har fremdeles tro på at dette prosjektet vil gjennomføres.

Eiendom i Holmestrand kommune som kan selges for å avhjelpe økonomien

Kan Holmestrand kommune selge noe av eiendomsmassen sin for å kunne være en viktig hjelp for kommunen i en utfordrende økonomisk situasjon? Alf Johan ser absolutt potensialet i dette. Han mener at både rådhuset i Sande og Holmestrand bør selges. For eksempel kan man isteden leie noen i Holmestrand sentrum. Da hadde også de ansatte i kommunen fått bedre arbeidsfasiliteter ennå de har i dag. Videre kunne man også sett på barnehage- og skolestruktur. Trenger vi alle? Ved å selge kommunal eiendom vil også behovet for og kostnadene til vedlikehold gå ned.

Til slutt sa Alf Johan at valget er om tre år og da lover han at Høyre vil komme sterkere tilbake.

Møte ble avsluttet med loddtrekning.